

raadsinformatiebrief

van : Burgemeester en wethouders
portefeuillehouder : T.Kuipers
aan : De leden van de gemeenteraad
datum : 28/09/2021
status : Actieve informatie
openbaar : Ja

Onderwerp

Beantwoording vragen fractie SP over brand varkensstal Melderslo.

Op 8 september 2021 zijn door de SP een aantal vragen gesteld:

“In het dagblad de Limburger van woensdag 25 augustus is te lezen dat er de dag ervoor 650 varkens de dood hebben gevonden doordat ze gestikt zijn in de stal. De oorzaak zou een probleem van het mechanische ventilatiesysteem kunnen zijn, dat niet ingeschakeld werd nadat een luchtwasser defect bleek te zijn. We vinden het voor de varkens, agrariër en de sector natuurlijk heel erg dat dit gebeurd is. Daarnaast wil de SP dat er indien dat noodzakelijk blijkt voor de toekomst zaken aangepast worden, zodat dit in ieder geval niet meer kan gebeuren.

Hiertoe enkele vragen:

1. De gemeente heeft een onderzoek gestart naar de oorzaak van deze ramp. Wordt de raad hier over op de hoogte gehouden. Zo ja, in binnen welke tijd kunnen we deze informatie als raad verwachten?
2. Zijn er meerdere voorvallen in onze gemeente bekend waarin dit specifieke probleem heeft plaats gevonden? Zo ja, graag aantallen benoemen.
3. Zijn er gelijkende voorvallen geweest in onze gemeente waarin OF de luchtwassers ineens niet meer functioneerde OF er een hapering/storing was in de mechanische ventilatie? Ook hier graag concrete aantallen noemen.
4. Zijn de risico's van dit soort systemen te beperken? Zo ja, is bekend op welke manier men dit aangepast zou kunnen worden? Zodat deze systemen niet meer kunnen falen door “een ongelukkige samenloop van omstandigheden of verwijtbaar handelen”. Zo nee, waarom is hier geen onderzoek naar gedaan?
5. Wordt er voldoende gecontroleerd/gehandhaafd op de werking van luchtwassers en ventilatie? Zijn er rapporten beschikbaar over de bevindingen hiervan? Zo ja, kunnen deze dan gedeeld worden met de gemeenteraad?

6. Is het college van mening dat er voldoende aandacht wordt geschonken op het gebied van veiligheid en rampvoorkoming voor de dieren bij de vergunningaanvraag of is zij van mening dat deze na dit voorval eens kritisch bekeken moet worden.

Woord vooraf

Er gelden verschillende regels voor het welzijn van dieren en voor milieu. Het welzijn van dieren valt onder de NVWA en de milieuregelgeving maakt onderdeel uit van een omgevingsvergunning (gemeente of provincie is bevoegd).

Welzijn van dieren (NVWA)

Voor het welzijn van gehouden dieren gelden Europese en Nederlandse regels waar houders van deze dieren zich aan moeten houden. De Nederlandse regels staan in de Wet dieren, het Besluit houders van dieren, de Regeling houders van dieren en de Regeling diergeneeskundige. Toezicht en handhaving van deze regels is ondergebracht bij de NVWA. In deze regels is de ventilatie behoefte van de dieren geregeld.

Omgevingsvergunning (milieu)

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning milieu is de ventilatie geen specifiek aandachtsgebied. In een aanvraag omgevingsvergunning wordt voor de berekeningen voor de geur verspreiding, ammoniak, fijnstof en de eventuele dimensionering van een luchtwasser gerekend met de opgenomen ventilatie eisen uit het klimaatplafond. In het Activiteitenbesluit milieubeheer (AB) is opgenomen dat een luchtwasser de maximale ventilatie eis kan verwerken. Of te wel, is de luchtwasser groot genoeg voor de luchttoevoer uit de betreffende stal.

Werking luchtwasser

Als een luchtwasser uitstaat of defect is dan draait de waswaterpomp niet. Hierdoor loopt geen wasvloeistof over het waspakket en zal de lucht ongezuiverd naar de buitenlucht worden geëmitteerd. Op het moment een luchtwasser uitstaat of defect is heeft dit geen invloed op de lucht aanvoer in de stal. De afvoer van de stal lucht kan via een stil staande luchtwasser altijd doorgaan. De weerstand in het waspakket zal dan wel toenemen. Als deze te groot wordt dan zal het waspakket uiteindelijk uit elkaar klappen. In een stal wordt altijd verse lucht van buiten de stal naar binnen gezogen met ventilatoren en de uitgaande lucht gaat via een aparte lucht uitlaat de stal uit. Om de luchtstroom te regelen zijn de meeste stallen uitgerust met een zogenaamde klimaatcomputer die de ventilatoren aanstuurt voor de juiste ventilatie behoefte. Zoals eerder aangegeven is dit onder gebracht in de wetgeving voor dieren en maakt geen deel uit van de omgevingsvergunning.

Gezien het bovenstaande is de aanname in de pers, dat de luchtwasser de oorzaak is van de gestikte dieren, niet voor de hand liggend.

Toezicht

Tijdens reguliere milieucontroles bij agrarische bedrijven worden de betreffende stalsystemen beoordeeld aan de hand van de wettelijke vastgelegde stalbeschrijvingen. De beoordelingspunten worden opgenomen in de rapportage die de toezichthouder opstelt na een controle. Ventilatoren, pompen, computergestuurde

regelingen kunnen altijd defect gaan. In de milieuwetgeving is alleen geregeld dat bij calamiteiten met gevolgen voor milieu hier direct actie op moet worden genomen om de milieuschade te beperken. Dit is opgenomen in Hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer.

Het toezicht op de ventilatie voor de dieren is, zoals hierboven aangegeven, een bevoegdheid van het NVWA en is geen bevoegdheid van het bevoegd gezag die de omgevingsvergunning heeft verleend. De aangewezen toezichthouder die de omgevingsvergunning controleert kan en mag geen oordeel vellen tijdens zijn controle.

Beantwoording vragen:

1. Er zijn vragen gesteld aan de NVWA. Er is een strafrechtelijk onderzoek gestart door de NVWA en in belang van het onderzoek worden vragen niet beantwoord maar voorgelegd aan het OM. Zodra wij duidelijkheid krijgen van het NVWA delen wij dat met de raad.
2. Er zijn ons geen andere voorvallen bekend.
3. Deze vraag is aan de NVWA gesteld.
4. Dit is een bevoegdheid van de NVWA. Zie hetgeen hierboven is aangegeven (woord vooraf).
5. Het toezicht op de ventilatie voor de dieren is geen bevoegdheid van het bevoegd gezag die de omgevingsvergunning heeft verleend. Zie ook hetgeen hierboven is aangegeven (woord vooraf).
6. Wij hebben geen aanleiding om aan te nemen dat het niet zo is.

We wachten het onderzoek van het NVWA af. Pas dan is ook duidelijk of de luchtwasser wel de oorzaak was van het stikken van de dieren. De uitkomst die wij van de NVWA ontvangen, zullen wij met u delen.